

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 644/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti súdneho exekútora [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní sp. zn. 1Er/3829/2001 a jeho uznesení č. k. 1Er/3829/2001-34 z 24. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 23. novembra 2020 vyplýva, že oprávnená Sociálna poisťovňa podala 12. júna 2001 návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie peňažnej pohľadávky v sume 5 894,44 eur s prísl. na základe platobných výmerov z 18. októbra 2000 proti povinnému [REDACTED]. Sťažovateľ bol Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) 25. septembra 2001 poverený vykonaním exekúcie, v rámci ktorej 31. októbra 2001 vydal upovedomenie o začatí exekúcie, 9. novembra 2006 vydal príkaz na začatie exekúcie zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, 13. júla 2009 vydal príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, 25. augusta 2009 vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním z účtu v banke a 24. júna 2013 príkaz na začatie exekúcie zrážkami zo mzdy a z iných príjmov.

2. Okresný súd uznesením z 20. októbra 2015 pripustil zmenu účastníka na strane oprávneného za spoločnosť [REDACTED]. Okresný súd uznesením z 1. augusta 2019 exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Exekučný poriadok“) z podnetu oprávneného pre preklúziu vymáhaného práva zastavil.

3. Návrhom zo 16. decembra 2019 sa sťažovateľ domáhal exekučných trov vo výške 143,48 eur a 26. mája 2020 vrátil poverenie na vykonanie exekúcie. Okresný súd napadnutým uznesením uložil

povinnému nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie 113,21 eur s odôvodnením, že v dôsledku preklúzie došlo k zániku práva oprávneného na vymáhanie jeho pohľadávky, a preto povinnosť na náhradu trov uložil povinnému. Napadnuté uznesenie bolo vydané sudcom okresného súdu a bolo sťažovateľovi doručené 11. septembra 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ poukázal na viac ako polročný prierah od vyčíslenia náhrady trov konania 16. decembra 2019 do rozhodnutia o trovách konania 24. júla 2020. Tiež uviedol, že exekučné konanie bolo vedené viac ako desať rokov a od jeho začiatku nemal povinný žiadny majetok. Podľa jeho názoru mal okresný súd postupovať podľa § 203 Exekučného poriadku a mal povinnosť predvídať zastavenie exekúcie. Preto je toho názoru, že napadnutým uznesením bolo zasiahnuté aj do jeho majetkových práv. V závere konštatuje, že napadnuté uznesenie bolo vydané sudcom okresného súdu, čím došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania. Namieta ústavne neakceptovateľnú interpretáciu použitých noriem.

5. Na základe už uvedeného sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a priznať náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu

6. Podľa § 203 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

7. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie

bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

8. Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

9. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhradza povinný.

10. Ústavný súd, berúc zreteľ na svoj zdržanlivý prístup pri posudzovaní obdobných rozhodnutí týkajúcich sa trov konania, preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým mu okresný súd ako pôvodne poverenému exekútorovi priznal náhradu trov exekúcie 113,21 eur. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že exekučné trovy predstavujú odmenu exekútora podľa časovej špecifikácie 6,64 eur, odmenu exekútora určenú paušálnou sumou 29,87 eur, náhradu hotových výdavkov 57,83 eur vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty (18,87 eur). Tiež uviedol, že *„exekúciu zastavil z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, v dôsledku čoho došlo k zániku práva oprávneného na vymáhanie jeho pohľadávky, súd dospel k záveru, že oprávnený zastavenie exekúcie nezavinil. Podľa názoru súdu totiž oprávnený nemohol predvídať, že sa jeho pohľadávku nepodari vymôcť v takom dlhom časovo horizonte, a teda od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby súdnemu exekútorovi nahradil priznané trovy exekúcie.“*

11. Namietané rozhodnutie spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia a ústavný súd neidentifikoval signály svojvôle či arbitrárneho prístupu zo strany okresného súdu. Medzi uznesením okresného súdu a namietanými právami nezistil súvislosť ústavnoprávnej relevancie, ktorá by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dôvodne umožňovala pripustiť možnosť porušenia označených práv sťažovateľa. Rozhodovanie o trovách konania nebolo zavŕšené vyšším súdnym úradníkom ale sudcom, ktorý ho vyargumentoval. Ústavný súd v tvrdenom porušení, berúc do úvahy relevanciu výsledku rozhodovania a tiež už spomínanú zdržanlivosť ústavného súdu pri ústavnoprávnom prieskume rozhodnutí o trovách konania, nevidel dôvod na prijatie veci na ďalšie konanie.

12. K zásade dvojinštančnosti, ktorej porušenie sťažovateľ namieta, ústavný súd uvádza, že nejde o komponent základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý by mal absolútnu platnosť a univerzálnu povahu. Zákonná právna úprava, v medziach ktorej sa možno základného práva na súdnu ochranu domáhať (čl. 51 ods. 1 ústavy), pozná množstvo druhových rozhodnutí, ktoré ukončujú jednoinštančne koncipovaný súdny proces, pretože zákonodarca považoval za potrebné oproti požiadavke dvojinštančnosti uprednostniť inú ústavou či právom ako celkom chránenú hodnotu (napr. rýchlosť nastolenia právnej istoty o predmete konania). V napadnutom rozhodnutí tvorili jeho predmet trovy exekúcie nárokovateľné súdnym exekútorom, čo je otázka vykazujúca z hľadiska vzťahu k meritu exekučného konania nepochybne význam akcesorický. Navyše, ústavný súd už judikoval dôvodnosť požiadavky, aby súdny exekútor vybavený v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie niesol primerané riziko, že v konkrétnom exekučnom procese nebudú uspokojené všetky jeho nároky (IV. ÚS 286/2020). Oba uvedené determinanty kladú pri procesnom stvárnení počtu inštancií, v rámci ktorých sa má rozhodovať o trovách súdneho exekútora, celkom prirodzene viac do popredia rýchlosť nastolenia právnej istoty, v dôsledku

čoho dvojnásobnosť ako nástroj zosilnenia garancií správnosti a zákonnosti rozhodnutia ustupuje. Navyše, ústavný súd podčiarkuje, že predmetná námietka vyjadruje skôr sťažovateľovu kritiku právnej úpravy než napadnutého rozhodnutia. Vylúčenie druhej inštancie totiž nebolo výsledkom úvahy okresného súdu, ale jeho viazanosti právnou úpravou. V konaní o ústavnej sťažnosti pritom *de constitutione lata* nemožno namietat' normatívne zásahy do základných práv, ale len interferencie individuálno-právnej povahy. I z tohto dôvodu je táto námietka sťažovateľa nedôvodná.

13. Ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je z uvedených dôvodov zjavne neopodstatnená. Rovnaký záver je potrebné prijať aj k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Vo vzťahu k označenému základnému právu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, ktoré malo byť postupom a rozhodnutím okresného súdu takisto porušené, ústavný súd musí konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a namietaným rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje relevantná súvislosť.

15. V tejto časti je tak ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu

16. Ústavný súd už rozhodol, že porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v kontexte citovaného ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde predstavuje tzv. „iný zásah“ (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Uvedený právny názor je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok EŠLP z 3. marca 2009 vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05).

17. Ústavný súd považoval z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh za preukázané, že konanie na okresnom súde je právoplatne skončené uznesením okresného súdu z 24. júla 2020. Napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2020 a vykonateľnosť 29. septembra 2020. Je tak zrejmé, že ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná 23. novembra 2020 je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu